

## Szerkesztési iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt  
balra, hová a lap szellemi részét  
illető közlemények intézendők.  
Bérmintelen levelek csak ismert  
kezektől fogadtatnak el.

## Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdája, hová  
a hirdetések, előfizetési pénzek és  
kiadása körüli panaszok bérment  
intézendők.

## ALFÖLD

## POLITIKA NAPILAP.

## Előfizetési feltételek:

| Helyben:         | Vidékre:         |
|------------------|------------------|
| Egész évre 12 ft | Egész évre 14 ft |
| Fél évre 6 ft    | Fél évre 7 ft    |
| Negy. évre 3 ft  | Negy. évre 3,50. |

## Hirdetmények díja:

6 hasábos petitsor egyszeri hirde-  
tésnél 6 kr. s minden következők-  
nél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr  
Nyílt-tér sora 15 kr.

## Arad, május hó 7.

(\*) Czartoryski herceg a párisi „So-  
cieté historique” e hó 3-án volt nagy-  
gyűlésén: egy nagy jelentőségű beszédet  
tartott, mely kiváló érdekeltséggel bir fő-  
leg reánk nézve, mert abban teljesen kifejt-  
tetik azon politikai program, melyet a  
lengyeleknek Ausztria és Magyarország-  
gal szemben követniök kell.

A herceg mindenekelőtt erősen hang-  
súlyozza azt, miszerint a lengyelek sorsa  
és jövője elválaszthatlanul össze van forrva  
Ausztria és Magyarország jövőjével. Csak  
is e két állam képezheti a védfalat a mos-  
kovitizmus ellen, mely a lengyel nemzeti-  
ség végromlására tör.

Az, hogy a lengyelek szláv eredetű  
nép, a lengyelek multjával szemben csakis  
tudományos jelentőséggel birhat, s nem  
indokolhatná azt, hogy a panslavizmusnak  
más szláv eredetű nemzetségek által mind-  
jobban előtérbe erőszakolni akart érdekeit  
a magukéinak tekintsék.

Megdöbbenő jelenség az, hogy a szláv  
nemzetségek politikai vezéreinek legna-  
gyobb része Oroszországra veti tekintetét,  
s onnét hiszi elérkezőnek boldogulhatását.  
A lengyelek keserves tapasztalatokat sze-  
reztek maguknak arról, mit tesz az orosz  
uralom alá kerülni, s így mi sem termé-  
szesebb, minthogy solidaritást nem lehet  
vállalni azon tendenciákban, melyek  
nemcsak Ausztria és Magyarország, ha-  
nem az egész nyugoti civilisatio legkér-  
lelhetlenebb és legveszélyesebb ellenének  
malmára hajtják a vizet.

A lengyelek nem ismerhetik el, az u.  
n. szláv politika jogosultságát, a lengye-  
ket, a horvátokat és szerbeket úgy tekin-  
tik mint historiai nemzeteket, melyekkel  
szívesen kezert fognak, ha egyedül táma-  
szik Ausztria és Magyarország consoli-  
dálására törekednek: más cél felé velük  
együtt nem tarthatnak, ha csak létezheté-  
sük érdekeit véglegesen feladni nem akar-  
ják. És ha azon alternativa állna előttük,  
ha inkább akarják-e Ausztriában a német  
elem politikai tulsulást, vagy pedig a  
szlávok egyoldalú és a németek ellen visz-  
szatorlással fenyegető uralmát meghono-  
sítani, — kétségtelenül az előbbit kel-  
lene választaniok, mert a német elem tu-  
sulya legalább a nyugoti civilisatioinak  
törne köztük utat, míg a szlávok vissza-  
törő politikája az ázsiai barbarság jelle-  
gét fogná magán viselni.

Nem kívánhatják a lengyelek azt sem,  
hogy Ausztriában a foederalizmus hono-  
sittassék meg, legalább oly értelemben,  
mint ezt jelenleg közönségesen veszik.

Ez államalkat iránt táplált ellenszen-  
vük okadatolására már elég azon körülmé-  
ny is, hogy az leginkább azok részéről  
ajánlatik és forceiroztatik, kik Ausztria  
és Magyarország legnagyobb ellenségeit  
bizonyultak be. Bismarck közlöneyei, az  
orosz kormánykörök, a plansláv politika  
agensei, Daco-Románia hivei, s egyáltalá-  
ban mindazok, kik minden inkább csak  
barátjai nem Magyarország és Ausztria-  
nak, hirdetik legjobban, legnagyobb buz-  
galom és kitartással a foederalizmust...

Azon politikai programot, melynek  
megvalósítására a lengyeleknek töreked-  
niök kell, nem a történelem és az okira-  
tok elhalott lapjairól kell venni, hanem  
annak megállapításánál a létező államjogi  
viszonylatok, és a megmáshatlan tények  
birhatnak egyedül mérvadó befolyással.

A program élén Magyar-  
ország egysége és integritá-  
sa fentartásának, mint  
megdönthetetlen, és minden  
vitakozáson kívül álló  
ténynek kell állnia.

Magyarország a lengyelek támasza,  
természetes szövetségese jó és balsorsban.  
Az 1867-ben létrejött kiegyezést sérthet-  
lenül fentartani életérdeke a lengyelek  
nek is.

Elkerülhetlenül szükséges a Lajthán-

tul politikai egységének is fentartá-  
mely a bécsi reichsrathban nyerjen ki-  
jezést, hová a lengyelek képviselőiket k-  
dendik.

Az ott jelenleg felvett kiegyez-  
munkálatok bajosan fognak czélt elérhe-  
az által, ha a fennálló alkotmány felforga-  
tatik. Lehetetlen ugyanis a szükséges vi-  
toztatásokat úgy kivinni, hogy azok, mi-  
a 17 tartományra egyaránt illjenek,  
míg az egyiknek sokat, a másiknak n-  
gyon is keveset ne nyujtsanak.

Le kell mondani az általános frázis-  
hangoztatásról, és akkor a kiegyezés ug-  
fog feltűnni, mint amely lényegében vé-  
nem jelenthet egyebet, mint a kiegyezés  
a csehek és a lengyelekkel; mert szoros-  
véve csak is a csehek és lengyeleknek e-  
gedélyezendő autonómia jöhet itt szóba.

A kiegyezés létrehozása a lengye-  
kel nem involvál nagy nehézségeket. —  
lengyelek hajlandók elismerni a decen-  
beri alkotmány jogosultságát, és Galicz-  
részére ezen alkotmány körén belül kíván-  
nak engedményeket, nevezetesen az okta-  
tás, az igazságügy, és az autonom adm-  
nistratiót illetőleg.

Galicziával a kiegyezés létre jöhetne,  
oly alapokon, melyeken az Magyar- és  
Horvátország közt történt. A galiczia  
küldötték ép úgy megjelenének a bécsi  
reichsrathban, mint a horvátországiak a  
magyar országgyűlésen, s csak azon eset-  
ben tartózkodnának a szavazástól, ha oly  
tárgyak kerülnének elő, melyek a gali-  
cziái tartománygyűlés hatáskörébe nem  
válnak.

Horvátország részére, s a csehek jogosan nem  
is követelhetnek ennél többet.

A Lajthán többi népeire nézve a de-  
cemberi alkotmány teljesen érvényben  
maradna, és a nemzetségek, melyek azon-  
ban kisebb számmal a németek közt el-  
vegyülve élnek, nemzetségi érdekeik,  
elég garantícióját nyerendik az alkot-  
mány intézkedéseiben, nevezetesen azon  
törvényekben, melyek nyelvük használa-  
tát és iskoláik szabadságát jobban biztosí-  
tandják, és egy oly közigazgatási-rend-  
szerben, mely az önkormányzat fejlesztése  
és a helyes mérvű decentralisatio mellett  
fog életre hozatni.

## Pest, május 6.

A népszámlálás eredménye. Az  
1869. decz. 31-én éjjel megindított népszámlálás  
eredményéről a kereskedelmi miniszterium statis-  
tikai osztálya már elkészíté kimutatásait. Ezek  
igen alaposak és nagy fáradsággal készültek.  
Epen most lithographiroztatnak 50 példányban s  
Gorove miniszter ur legközelebb terjeszti azokat  
a képviselőház elé. Szakfőirak munkálatot min-  
den tekintetben igen kitűnőnek mondják. A nép-  
számlálás eredményéről általánosságban arról ér-  
tesülünk, hogy a magyar szent ko-  
rona lakossága a határvidékeken kívül,  
melynek kimutatásait a katonai hatóság még  
nem terjeszté a statisztikai osztály elé, az 1857.  
népszámlálás óta mintegy másfél millió-  
val szaporodott s jelenleg — a  
végvidékeken kívül, 15 millió és ötszázezernél többre  
megy.

Az igazságügy-miniszter el-  
nöklete alatt, mint halljuk, a codificatio-  
nalis bizottmány e napokban ülést tartott a meg-  
állapítá a börtönreform alapelveit. A  
bizottmány az ir-rendszert fogadta el.

Az amerikai kormány, mint  
halljuk, meghívta a magyar kormányt is, hogy a  
tengeralatti buzal tárgyában tartandó világ-con-  
gressuson képviseltesse magát.

Karlovitzról távirják máj. 5-ről:  
Miután a képviselők a patriarchatus administra-  
toránál tisztelgettek s az ünnepélyes isteni tiszte-  
let megtartott: Stojanovic megnyitá a szerb  
congressus egy hosszabb beszéddel, mely  
sokszor találkozott élénk helyesléssel. Miletics  
azt inditványozza, hogy a congressus Stojkovic  
elnöklete alatt folytassa tanácskozásait, a mi egy-  
hangulag elis fogadtatik. Erre felolvastatnak a  
miniszteri leiratok, két új választás elrendeltetik  
s határozatba megy, hogy az elnökség hozza köz-  
tudomásra, miszerint a congressus a katonai ha-  
tárvidékeken egy választási bizottság által veze-  
tett szabad választást óhajt. A pancsovai kerületi  
képviselő és Nákó püspök távirati uton meghí-

vatnak a congressusra s a bizottságok munkála-  
taik folytatására utasítatnak. Holnap az ügyrend  
feletti vita kezdődik meg. A congressus részvét-  
nyilatkozata Maschirievics patriarcha halála miatt  
jegyzőkönyvbe vétetik.

Aszon remény, hogy ez évben a költségvetés  
kellő időben fog az országgyűlés elé terjesztetni,  
megtint teljesületlen marad. Lónyay ugyan meg-  
ígérte, hogy márczius hóban betérjesztendi a  
budgetet, ennek dacára azonban még május hó  
is el fog telni, anélkül, hogy az országgyűlésnek  
színe elé kerüljön az. Lónyaynak utódja  
ugyanis, ki a pénzügyeket vezetendi és ezért fe-  
lelősséggel is tartozand, nem érezhet magában  
hajlandóságot, azon előirányzatokat, melyek nem  
saját felfogása és meggyőződése szerint állítvák  
össze, egyszerűen magáivá tenni. — Nagyon ki-  
vánatos volna már ezen körülménynél fogva is,  
hogy a pénzügyminiszteri személykérdés, mely  
még mindig függőben van, mentől előbb megol-  
dassék. Egyébiránt biztossan állíthatjuk, miszerint  
Lónyay csakis a horvátok megérkezését az or-  
szággyűlésre akarja bevárni, hogy alkalma legyen  
a magyar korona teljes képviselőlete előtt, külön-  
sen a vasutköcsöröl és hivataloskodása egész  
ideje alatt követett eljárásáról számot adni, akkor  
azután a pénzügyminiszteri tárczát, mely 3 éven  
át volt kezei közt, Kerkápolyinak át  
fogja engedni.

Szabad kir. Arad város rendes havi  
közgyűlése.

Arad, május 6.

Elnök: Pászthory Ferencz.

Jelen voltak:

Dr. Aradi István, Árkay Jakab, Barabás Pé-  
ter, Berossán János, Bettelheim Vilmos, Blau  
Henrik, Bodroghy István, Boros József, Cserepes  
Ferencz, Dániel Lázár, Farkas Menyhért, Fényes  
Károly, Gásza Károly, Hertschka Mór, Izó Ist-  
ván, Jorgovits Döme, Lestyan János, Mallár Ist-  
ván, dr. Matavovszky Nándor, Mittelmann F. D.,  
nos, Papp János czépzés, Párecz György, Petro-  
vics Tivadar, Rauner Miklós, Rósa János, Szabó  
József báró, Szailer Jakab, Szőke Károly, Tab-  
kovits János, Tenetky Lázár, Turay Antal, Ur-  
bányi Béla, Vagács Mihály, Varjassy József, és  
Zipser képviselők.

A tegnapi tartott ülés jegyzőkönyve hitele-  
sítettik.

Bettelheim V. indítványa, mely szerint  
Arad város magát gr. Batthyányi Lajos  
jun. 9-én Pesten tartandó temetésén képviseltesse,  
átalános helyesléssel elfogadtatik. A küldöttség  
vezetésével Atzél Péter polgármagy fog fel-  
kéretni, s azok, kik annak tagjai akarnak lenni,  
kéretnek ez iránt jelentkezni a polgármagy hiva-  
talban.

A közgyűlés áttérvén a napirendre, legelő-  
ször is, mint legsürgősebb tárgyak, a gazdasági-  
szék jelentései vétettek elő, a megtartott árlejté-  
sek eredményét illetőleg. Az árlejtések eredmé-  
nyét illetőleg. Az árlejtések részint helyben-  
hagyattak, részint némi vita után azok közül  
kettőnek ujabbban leendő megtartása határoz-  
tatott.

Tárgyalás alá került ezután a kövezési bi-  
zottságának véleményes jelentése, melyben felsó-  
roltatnak azon utak, térek és utczák, melyek még  
ez évben kikövezendők vagy kikavicsolandók le-  
endnek.

E jelentés felett hosszabb vitakozás indult  
meg. Többen felszóaltak egyik vagy másik utczá  
érdekében. Petrovics Tivadar az ut-terem,  
Papp János czépzés a kertész, Barabás Pé-  
ter reggeli-utczát akarta haladéktalanul kikö-  
veztetni.

Árkay főmérnök jónak látná felhatalmaz-  
tatni a gazdasági székét, hogy a kövezet javítását,  
ahol szükséges, a helybeli kövezőkkel végeztet-  
hesse, anélkül, hogy a közgyűlés előleges jóvá-  
hagyását kelljen várnia.

Bettelheim V. Pichler kövezőt utasítatni  
akarná, hogy mentől több munkát szerezzon ma-  
gának; a kövezési alap tesz mintegy 16,000 ftot,  
melyből a város fizetheti a munkát fenakadás nél-  
kül; ha több munkás fog alkalmaztatni, hama-  
rább ki leendnek a tervbe vett utczák is kövezve.

Árkay pártolja Bettelheim indítványát. A  
város beszerzett 750 köböl követ, ezzel 6000  
ölet lehetend kikövezni; pénz is van, a kövezés  
gyors végzésének semmi sem áll tehát útjában,  
minthogy a kövező elég munkáról gondoskodjék.

Szőke Károly kérdést intéz, hogy mily jó-  
vedelmekből került ki tulajdonképen az itt felho-  
zott kövezési alap. Tudára erre vonatkozólag  
még eddig semmi jelentés vagy számadás sem  
terjesztetett a közgyűlés elé.

Elnök azon felvilágosítást adja, miszerint  
a közgyűlésnek tavaly nyáron hozott határozat-  
nál fogva, a kövezeti várn után eső jövede-  
lem fordittatik a kövezési alapra. E jövedelmek  
elhelyeztettek, azon idő óta a takarékpénztárban,  
hol jelenleg 16,000 ft van készen kövezési czé-  
lokra. Egyébiránt a számvonóság ez alap állásá-  
ról negyedévenként terjeszthetend be kimutatást.

A tárgy eléggé megléven vitatva, kimonda-  
tott végzésileg, miszerint a küldöttségi jelentés  
egész terjedelmében elfogadtatik, utasítatván a  
főmérnök a költség-előirányzatot a kikövezendő  
utczákra elkészíteni; Pichler kövező felszóli-  
tandó leendő, hogy mentől nagyobb munkaerőről  
gondoskodjék; a kövezeti javításokat a gazda-  
sági szék fogja eszközöltetni; s végül a számvö-  
vonásnak kötelességévé tétetik a kövezési alaphól  
tett utalványozásokról negyedévenként jelentést  
tenni a közgyűlésnek.

Elfogadtatik ezután minden vita nélkül a  
külvárosi utak rendbe hozását tárgyzadó küldöt-  
tségi jelentés is. E szerint a külvárosokban éven-  
ként egy-egy fűt fog kiköveztetni, minek követ-  
keztében 5—8 év alatt minden fű-ut ki leendő kö-  
vezve. A költségek a közmunka-váltásdíjak s  
részben a kövezeti vámból is fognak fedeztetni.

Barabás Péter kérelme az általa még  
az 50-es években a várostól birt bérföldek adója  
iránt, véleményezés végett egy küldöttségnek  
adatik ki, mely áll Vörös Pál, Bogdánffy G.,  
Bonts, Nachtnébel, Dániel L., Vagács J., Tavaszi,  
Bodroghy és Cserepes urakból.

Elnök előterjesztésére Salacz Béla  
tisztelendő aljegyzővé választatik.

Azon bizottság, mely kiküldetett, hogy egyet-  
értőleg a helybeli kath. plebánossal, egy oly he-  
lyet jelöljön ki, hová a fűtérről elviendő szt. Já-  
nos szobor elhelyezhető lenne, — azon tért ajánlja,  
mely a szarka és kereszt-utczá végén van; valamint  
indítványba hozza azt is, hogy az u. n. „veres  
kereszt” a kórházterre helyettesessék át a fűtérről.  
Mindkét ajánlat elfogadtatik és Bettelheim  
indítványára azon tért, hová a szt. János szobor  
fog jönni, ezután „Szt. János tér”-nek nevezeteni  
határozatlik.

Ezután még több bemutatott szerződés ha-  
gyatott jóvá; miután a gyűlés mára bezeratott.

Az aradi g. kel. román egyházmegyei  
zsínat.

(Folytatás.)

Arad, május 7.

Az ülés fél 10 órakor megnyitvatva, püspök  
ur ő méltósága által a j.-könyv vezetésével Suciu  
Péter, a szólnai kívánók feljegyzésével Buneiu és  
Papa György bizattak meg. Elnök egy az egy-  
házmegyei papság do-atiójának rendezésére von-  
natkozó beszédben kiemelvén azon anyagi szük-  
ségetek, melyeket a lelkiesség szenvedni kényte-  
len, abbéli óhajátát fejezi ki, miszerint e nagy  
horderejű kérdés kellő, és a czelnak megfelelő  
megoldására egy oly bizottság alakittatnék,  
melyben a synodális tagokon kívül, más szakkép-  
zettségű egyének is részt vehessenek.

Stanescu Emericu emlékeztetőbe hozza  
a zsínatat, hogy még 1856-ban püspök ur a pap-  
ság do-atióját illetőleg egy igen megfelelő mun-  
kálattal tett közzé; kérdi: hajlandó lenne-e pü-  
spök ő maga ama munkálatnak a küldöttség által  
leendő használat végett kiszolgáltatni. A püspök  
egész készségét nyilváníti a nála találtat, és a  
papság jóvedelmzésére vonatkozó munkálatok  
kiadására. Határozatott, hogy a kérdéses bizott-  
ság alakításával püspök ur bizatik meg.

Ugyancsak Stanescu a pénzügyi bizottság  
előadója jelentést tesz a hozzá még be nem folyt  
pénzekről és felolvassan egyuttal Pap János bo-  
rosjenői esperstnek a nála bejött 37 frt pénzössz-  
szeg iránt beadott jelentését. Stanescu helyte-  
lennek találja, hogy az illető jelentéshez a pénz is  
nem mellékeltetik. — Sztanesku utasítatik, hogy  
igyekezzék a már egyszer megállapított elv szor-  
int beszédni minden a pénzügyre vonatkozó ada-  
tokat és azokból combinálva tetteessék jelentés.

Borlea, mint az iskolai tanácsban megvá-  
lasztandó felekezeti tagra nézve kiküldött bizott-  
ság előadója jelenti, hogy a bizottmány vélemé-  
nye abban összapotosult, mikint a felekezeti tag  
az iskolai tanács számára meg ne választassék.  
Püspök ur ő méltósága erre felszólt, azon meg-  
győződésének ak kifejezését, hogy a gör. kel. hit-  
felekezeti iskoláinak tekintetében vetéltédsébe  
helyezte magát a kormánylyal, és midőn esekély  
tehetsége mellett is ezen tétre lépett, elkerülhet-  
len szükségnek látja, hogy a felekezet igyekez-  
zék iskoláinak rendezése körül kötelességeit  
teljesíteni, mert különben a hitfelekezet épen  
ugy fog járni, mint azon elhagyatott növény,  
melynek tövéhez egy jobban ápolott növény lo-  
pózik és azt helyéből kiszorítja; — az iskolai  
tanács-tag megválasztatásának szükségének látja  
nemcsak azért, mert az iskolatanács már a tör-  
vények értelmében is csak a községi iskolák sor-  
sával foglalkozik, hanem mert annak alkalom fog  
nyílni saját iskoláink érdekét előmozdítani, és így  
midőn óhajta, hogy az iskolai tanács kebelében  
mentől több vallásos férfiak által lenne a feleke-  
zet képviselve, felhívja a zsínatot, miszerint a  
kérdéses tag megválasztását foganatosítaná.

Babesiu ur a püspök nyilatkozatára ki-  
mondja, hogy az a bizottságnak a választást  
ellenző véleményével ellentétben van. A mi kon-  
kurentiánk — ugymond Babesiu ur — a kor-  
mány konkurentiájával nagyon roszul van ösz-  
szehasonlitva, mert azalatt, hogy a kormány a  
maga iskoláit, községi iskolákat t. i. minden ki-



telhető erejéből segíti és gyámolítja, addig a felekezeti iskolának segélyezésére mitsem tesz, és hogy kívánja ő is, miként a felekezet mindenütt képviselve legyen, de csak ott, hol a képviselők meggyőződése s lelkiismerete nem zavartatik meg, az iskolai tanácsban az oktatási törvény alapján pedig meg nem történhetik, mert habár azon törvény, mely miután ő főszege által szanctionálva van, tiszteli s előtte meghajlik, miután azonban a felekezeti iskolák szent érdekeit elő nem mozdítja, éppen hazafiságból sem kívánja az iskolai tanács tag megválasztását, a mennyiben ez által csak is az ebből származható kellemetlenségek kikérelését kívánja.

Joanescu Lázár ügyvéd el nem fogadhatja a Babesiú féle ultramontanisticus motivumokat, s azt mondja, hogy a kormány iskoláink irányában nem oly mostoha, a minőnek Babesiú által feltűntetik, mit az által bizonyított be, hogy egyházi és iskolai autonómiánkat a „statutulu organicu” szanctionálása folytán megerősítette, és ennek alapján a gör. kel. hitfelekezet is könnyen boldogulhat iskoláival, ha igyekezni fog a tekintetben kötelességeit teljesíteni. Hivatkozik Siaguna érsek által az egyházi zsinatban tartott beszédjére, melyben azt mondja, hogy mindenki egy egyház, egy család és egy állam fia, és hogy ő — Joanescu — be nem látja azt, minő tekinteteketnél fogva óhajtana a kormány a felekezeti iskolák megbuktatását. Ő távolról sem ezen szempontból óhajtja az iskolai tanács-tag meg nem választását; ennek — szerinte — valódi oka az, hogy a kormány mit sem gondol a nemzetiségekkel, és ha ő azt látja, miként a törvény kívánata az, hogy az iskolai nevelés nemzetiségi és hazai irányban vezessék, nem ellenzéné a választást, de miután azt kívánja, hogy a tanács nemcsak felekezeti, de nemzetiségi is legyen, a mi nem történik, ezért az iskolai tanács-tag meg választása ellen nyilatkozik.

Végre szavazás után eldöntetik, hogy az iskolatanács-tag nem választatik. Ezzel a gyűlés 12 órakor eloszlott.

### III. Napoleon hajdan és most.

Kétségtelen, hogy a jelen század nagy férfainak alakjai közül mintegy első sorban a mostani francia császár alakja emelkedik ki. Mint a trónjától megfosztott császári család tagjának egy cselebegett folyton szeméi előtt: elfoglalni a fényes polcot, melyet tulajdonának tekintett — mint császár uralkodni.

Bonaparte Napoleon Lajosnak ez volt a célja, s ha végig tekintünk változatos életútján, úgy csakis azért szegődött a népek jogainak harcosává, hogy népszerűségre téve azt, egy napon szándékát valósítsa.

Alig van valaki, ki a köztársaságnak buzgóbb harcosa lett volna, mint ő, de a történetben csakis ő marad följegyezve, mint az egyedüli, ki e zászlót a legrutabban beszenyezte.

Ha a végzetesség emberei lennénk, úgy azt mondanánk, hogy a Nemesis sujtó karját ő sem fogja elkerülni, valamint nem kerülheték eddig azok sem, kik a nép bizalmát megloplva, szabadsága s jogaitól megfosztották.

Köztársaságának hazudá magát, míg szíve az önkényuralom elvágyását áhította. Őt megvetést, lenézést, szóval mindent türt, mi egy becsületes emberre nézve sértő lehet, csupán azért, hogy csejt érjen.

Kívánsága végre is teljesedett, a kalandor főlové a császári borbálpalástot, de oly áron, a melyért azt egy becsületét őrző férfiú soha sem fogadná el.

III. Napoleona XIX. században a népek szabadsága eltiprásának s a háladatlanságnak élő tanúbizonysága.

Midőn ő, mint egyszerű Bonaparte Lajos 1848-ban hosszú száműzetés után Franciaország földre lépett, Franciaország városainak falain egy proklamatio volt olvasható, mely a francia császár menthetlen eljárását legjobban jellemzi.

A proklamatio, melyet ő, mint republikánus demokrata, a francia néphez intézett, így szól:

„Francziák, kedves polgártársaim. Ha fölszólítástokra sietek válaszolni. — A rám szándékolt küldetés dicse, s én annak megfelelni. Átharva én irányomban tanúsított merő ragaszkodástól, egész életemet, lelkemetek ajánlom föl. A jövőben az a titek lesz, mint a titek azon ember dicsőisége, ki öröképen szavazataitokat rám hagyá, amely e elé homályba volt burkolva, s amelyet visszagok adni, ha netán a közös hazát veszély fengetné.

„Testvérek s polgártársak, nem „trónra” telő, az, kit magatok közé fölvesztetek, nem ténfősleges fölemlíteni azon meggyőződést, melyet száműzetésem alatt merítettem: „a követelő az ország ostroma”. Soha sem leszek látni s becsutelen.” — Mint „köztársasági dkrata, hű s szilárd akaratu” mutatom be gamat.

„E század nagy emberének árnyékát hi tanúságul azon „igéretet megtartására, mely itt ünnepélyesen tesztek.”

„Mint mindig úgy ezentul is Franciaor gyermeke leszek.

Minden francziában testvéremet fogom sz lelmi. Mindenki jogai az én jogaim is.

„Törkvésem célja a republikánus de kratia leend. Ennek leszek papja.

Soha sem fogom megkísérteni a császár bitor palástjába burkolni magamat.

„Keblemben száradjon ki szívem” amapon, midőn elfelejténem, mivel tartozom nek Franciaországnak.

„Záródjék be ajkam mindannapyszor.” v hányszor egy szót, gyalázást mondana a franciák „republikánus souverainitása” ellen.

„Átkozott legyenek” ha egy napon a gyen ségnek helyt adva, megengedném, hogy nevei demokratellenes eszmék terjesztésére haszní tathassék föl, mely a köztársaság kormányát egyedül lehet irányadó.

„A gehenna tűzére” legyenek kárhóztatva, egy napon bűnös s áruló lehetnek, ha megkísér nem „szentségtelen” kezekkel a nép jogait mé támadni, erőszakkal megszegném a fogadást va abban megcsalnam.

S most higyejtek bennem, a mint én hisz nektek, s egy kiáltás s egy ima törjön kebleim ből az ég felé: Éljen mindörökké a köztársaság — Bonaparte Lajos.

A francia ellenzéki lapok most e proklam tiót közölve, annak szavaira s értelmére kívánják figyelmeztetni III. Napoleont.

E figyelmeztetés azonban még most legaláb nagyon, korai; mert ha III. Napoleon amaz ür nepélyes ígérete daczára nem rettet vissza azo iszonyatoságoktól, melyeket császári uralm alatt a népjogok tiprásával elkövetett, az mo már semmitől sem fog visszarettenni, míg végre nép öntudatra nem ébredve, a földudult ár polczá ról el nem sodorja.

A közölt okmány a népámitás egyik legne vezetésebb példája s a plebisit, mely most újra a francia nép jóhiszeműségét veszi igénybe, csakú annak alapján jöhetett létre; s habár III. Napo leon életében elkezdve a strassburgi finkwatt lak tanyától a mexikói hadjáratig sok mindent meré szel is, úgy a plebisit, mint a tartományi választá s, minnek e szemfényvesztés, melyet ismét csak egy koholt merénylet által vihet keresztül, vagy tán inogni éri a trónt, melyet a francia nép szabadságának elnyomásával emelhetett s tartha tott fenn eddig? Ha ez így lenne, úgy csak a francia közérzület erősebb nyilvánulására van szükség s a francia nép szabadságának vissza szerzésével az életű nap még másutt is föl fog süthetni.

### Garibaldi felhívása a francia hadsereghez.

A „Rappel” Garibaldi következő, a hadse reghez intézett felhívását közli:

„Katonák! Szerencsém volt egyszer veletek

és kétszer ellenetek küzdeni, mindig az igazság ügyéért. Mi tehát régi ismerősök vagyunk, s azért bátor vagyok oly kérdésben, mely az egész világot érdekli, hozzátok fordulni. Valóban nem akarok hazudni és azt állítani, hogy a második császárság hadseregének barátja vagyok, ama császárságának, mely a ti imposans és derék fegy verteket arra használja, hogy egy hazug zsarnok ságot védjen, mely nélkülöttek csak szerencsétlen ségünk történetéé lenne.

Mindegy! Barát vagy ellenség, én ama lova gias h. dsereghez fordulok, mely Fontenoynál a csata kezdete előtt kiáltá:

„Uraim! angolok! löjjenek önök először!” Jellemző vonása a derék emberek hadseregének. Még midőn kész voltam bennetek egy despotá irtóeszközeit látni, szívemben — ezt meg kell vallanom — hasztalan kerestem valamit, mi a gyűlölethez Franciaország nemes gyermekei iránt csak hasonlított volna, ama hadsereg iránt, mely örömmel indult hazaföldem megszabadítá sára és hőseinek vérével áztatá Magenta síkjait és Solferino magaslatait, melynek visszhangjai még ma is a francia katonák győzelmi dalát is mélik. A mexikói és mentani katonák helyett — jól értetek meg — benneteket csak a fleurusi és jemappesi önkényesek méltó utódait óhajtánám látni, csak ama tizenegyi hadsereg küzdőinek fiait, kik a világot csodálatteikkel bámulatra ra gadák és Európa régi monarchiáit észre téríték. Mert Marengo és Austerlitz, mely e monarchiá kat megsemmisíté, csak Fleurus, Jemapa és Zü rich corollariumai voltak. Akkor én, noha rokkant vagyok, büszke köztársasági zászlókat üdvö zölve, ismét oldalatok mellé állanék és kérnélek benneteket, hogy engedjétek meg, miszerint bal oldalotokon foglaljak állást, melyet elfoglalni 1859-ben volt szerencsém, midőn az osztrák zaar nokság teste fölött a mi hadseregünk hőseivel át haladtatok.

Caprera, 1870. ápril 22.

Garibaldi.

### Az osztrák iskolák.

Az ausztriai népiszkolák állapota ról szomorú képeket közöl, még pedig tanfelügyelők jelentése után az „Oesterr. Oeconomist.”

„Egyik iskolában, ugymond a nevezett lap, a loebeni iskola-felügyelő azon szokást találta életben, hogy a tanteremben végeztek az u. n. vizszenelés, s a helység lakossága egész nap a tanórák alatt is folyvást sétált ki és be a szentelt víztől. Egy más helyen azon lélekzáló látvány várákozott rá, hogy az öreg, hosszas betegségtől elgyengült tanító feleségére támaszkodva tántor gott be a tanterembe, hol a kályha mellett kuczo rogtva szokta végezni teljes erőltensége mellett is hivatalát. Más helyiség hiányában ugyancsak a tanteremben tartották mind a tűzi fát. Egy köz ségben, hol a tanító 96 fityi tartásdija eddig az elemi iskolaalapból nyerte, most, midőn a község által kellett volna fizettetnie, attól egy krajczárt sem birt kikapni, tehát már egy idő óta egyik darab butorkápi a másik után vándorolt, hogy családját a legszükségesebb életfeltételekkel el láthassa, — a kik otthon keserű könyvekkel fo gadták, midőn lelkiileg testileg kifáradva a tani tásban egy kis üdülésre lett volna szüksége. Ily tanítók?

Igy állnak a dolgok Steierországban! De menjünk tovább! Brünnben az új polgármester egy méltóságos „bureaucratikus szagu” beszéddel üdvözölte az összegyűlt tanítókat, jóindulatát azon leczkérzetessel mutatván, hogy miért mernek a tanítók nyilvános egyletekben résztvenni, s mi szükség a tanfelügyelők tapasztalatát nyilvános ságra hozogatni? Mig a papság kezében álltak az iskolák, a tanítóknak volt legalább azon vigasz talásuk, hogy „majd a tulvilág!” — de most a világi hatóságok alatt csak a fenyegetés hallatszik minden felől, ha hiány van, hogy „majd rendre tanít a polgármester, vagy a tanfelügyelő ur, a tanügyi osztályfőnök, a községi tanács”, vagy ki tudja még miféle más hatalmasságok, melyeknek annyira lelken fekszik a tanügy — de azért egy fillért sem áldoznak.

„És ez így van kisebb nagyobb részben Ausz triában mindenütt!” teszi hozzá a tudósító, — s hogy ez valóban így lehet, azt elhinnünk elég okunk van magunknak is. Még sok helyett nálunk is, a leg nag y o b b d e m o k r a t á k n á l is azon szellem, hogy szeretjük az iskola felett a mindenható szerepet játszani, a nélkül, hogy gondviselői is akarnának egyuttal lenni annak. A brazilai császár, Don Pedro, a ki közelebb egy Rio Janeiróból hozzá intézett felírására, hogy neki lovagazobrot akarnak emelni, azt válaszolta: ha neki akarnak kedveskedni, jobb ha a be g y ű l t p é n z t a n é p t a n í t ó k f i z e t é s é n e k j a v í t á s á r a f o r d í t j á k !

### Törvényjavaslat a községek rende zéséről.

(Vége.)

102. A községi lakosok kézi és szekeres mun kára is kötelezhetők.

E szolgálmányok a közmunka szabályozásá ról szóló törvény elvei szerint vettettek ki, s vagy természetben teljesíttetnek, vagy pénzzel váltátnak meg s csak az utcák és közleke dési vonalok és eszközök fenntartására fordít hatók.

Közsézsély t. i. hófuvás, árvíz, tűz, stb. ese teiben az előjáróság a rendelkezése alatti összes gyalog és szekeres erőt a veszély elhárítására be tudás nélkül felhasználhatja.

103. §. Az állam hivatalnokai, a katonatisz tek, a törvényhatósági tisztviselők, és hivatalno kok, s a néptanítók hivatalaik után járó fizetése iktől, illető g nyugdíjaiktól községi pótdátot nem fizetnek.

104. §. A községi pótdát behajtásánál az 1868. XXI. t. oz rendeletei irányadók.

105. §. A községi zárszámadásokat helysé gekben és nagy községekben a tavaszi közgyű lése, maga a képviselőtestület, rendezett tanácsú városokban a számvevő ség, illetőleg a szakosztály, s ha ilyesek nem lé teznek, küldöttség vizsgálja meg.

A zárszámadás s esetleg a számvevőség, szak osztály vagy küldöttség indokolt jelentése a köz gyűlés előtt 15 nappal a község házánál közszom lere kitétetik.

A közgyűlés a községi adófizetők észrevéte leit felolvadni s tárgyalni köteles.

106. §. Ha a közgyűlés a zárszámadásokat egyhanglág helyesnek találja, a fölmentési ok mánny csak a törvényhatóság jóváhagyása után adathatik ki.

Máskülönbön helységekben és nagy községekben a kifogás alá vett zárszámadás az egyes adófizetők által ne tán beadott észrevételekkel, s a kisebbség külön véleményével együtt, felülvizsgálat végett a tör vényhatósághoz terjesztetik fel, s a felmentési ok mánny csak a törvényhatóság jóváhagyása után adathatik ki.

107. §. A mennyiben a jótékony intézetek segélye, és egyesek könyöradománya a község szegényeinek ellátására elegendő nem volna, a község a helyi viszonyokhoz képest gondoskodni tartozik a községben illetékes mind azon szegé nyek ellátásáról, kik magukat községély nélkül fenntartani általában nem képesek.

„Minden község a szegények létszámáról s a szegényügyre vonatkozó intézkedéseiről föltesz törvényhatóságának minden év végével tüzetes jelentést tesz.

IX. Fejezet.

v e g y e s é s á t m e n e t i i n t é z k e d é s e k .

108. §. A fölött, hogy a pusztá községgé; a helység nagy községgé, a nagy község rendezett tanácsú városá vagy helységgé; a rendezett ta nácsú város nagy községgé alakuljon át, a tör vényhatóság véleményének meghallgatása mel lett a 109. és 110. §. korlátai között a belügyi minis ter határoz.

## TÁRCZA.

### BOLSKY LADISLAS kalandja.

— Regény. —

Írta: Viktor Cherbuliez.

(Folytatás.)

X.

Három napot heves izgatottságban töltök; az éj megkettőztetné nyugtalanságomat.

Felváltva hol jég hideg, hol szívem, hol pedig oly erősen dobogott, hol fekvé nem maradhattam; ablakom párkányára könyökölve, néztem a megmérhetlen világűrbe, hol csak magamat láttam.

Csak nyolcz nappal ezután láttam ismét Liévit grófnét, midőn épen Richardet el sétáltam. Hirtőbän ült, midőn messziről észrevettem, fejével inte nekem. Közeledtem. Kezét nyújtá felém egy mosolyal, mely mondani látszott: „Őn kezdőként fogott első fellépéséhez; de szabadságában áll, újra hozzáfogni.” Bemutattam neki Richardet. Erre kinyitá hintájának ajtaját és a beszél lással kínál minket. A szomszéd tanyára szándé kozott menni, egy öreg asszonyt meglátogatandó. — A parasztok, mondá nekünk, némelykor igen kemény szívűek. E szegény öreg asszonynak családja felfoglalva tartja őt; a falatok szájába olvas tnak, a kevés kenyert, melyet eszik, és hogy oly makacsul ellentáll a halálnak, bűnű róvják föl neki. Sok fáradságomba került, míg ezen ivadékok észre térítettem.

Az öregasszonyt egy bokor árnyékában ülve találám. Lenhez hasonló haja, modorlatlan te kintetű nagy béka szemei, eszerzett arczúró, ócska pergamenhez hasonló, lecsüggtő ajkai még inkább kiemelték ruttságát. Liévit grófnő előhívta a családót, meg tudandó, vajjon teljesítették-e ren deleit; végre észrevevén, hogy a legyek alkalmatlanokdának az öreg asszonynak, leoldá kalapjáról fehér fátolyát, és homloka köré kötö. Távo zása előtt megcsókolá ezen fonyadt és viaszatásító arcot.

— Nem tudom, ki ő? — sugám Richardet nek, — ő szép, miként a belpoklost ölelő szent Erzsébet.

Ismét a kocsi ra szálltunk. Egész utazásunk alatt Liévit grófné nem szűnt meg Richardet ellen sikra szállni; bölcsészeti optimista tanait ellenvetésekkel halmozá el. Azon husz perc alatt, melyet Richardet töltött, őt már szívének leg belső rejtekéig ismeré. Kikelt a társadalmi rend, az osztályok gyűlöletes egyenlőtlensége és a szegényeknek a gazdagok kizsákmányoltatása ellen; vizzözönöket jósolt és jósszerűen nyilatkozott az elferdített társadalmi élet következményeiről. Richardet haja egy felé meredett, s hiven védel mezé a tökéet és a birtokot ezen tehetős pártfogón paradox megítadásai ellen. Már bekövetkezn véltem a pillanatot, melyben Richardet térdre rogyand, a grófnét megkérendő, hogy a maga számára tegyen félre legalább három ezer frank nyi évi jövedelmet és egy negyed hold burgonya földet.

Maxillyba érvén, Liévit grófné így szólt: — Addig, míg a vagyon el nem koboztatik, e roskadozó kunyhó enyém; engedjék meg tehát nekem, hogy önöket itt fogadhassam.

Erre egy kioskba vezetett, hol Meergraf orvos, a fiatal Livade és La Tour báró együtt cse vegtek. Csak az orvos látszott kételkedni, hogy engem már valaha látott volna. Azonnal a helyzet tanulmányozásával és ezen háromság megvizsgál gatásával foglalkozám; mint a tábornok, ki az ellenség állását kémleli.

Azon pillanatban, midőn Liévit grófné hát tot fordított a kis Livadenak, ez feléje közeledett egy rózsafa egyik ágát félreigazítandó, mely a grófnének alkalmatlankodni látszott; — mielőtt visszavonult volna, néhány másodpercig modu latlanul állott, szenvedélyes szemmel haját, vá lalnak körjáratát bámulván. Egy félénk tanuló kint állott ott, ki lopva pislog a védkaróról le csüggtő gyümölcsre, — egy perczig tűnődik a fel mészás lehetlenségén. Mégis, ha talán mernék!.. De nem mer. Ezen Livade nem volt egy Cheru bin; inkább hasonlított finnak öltözött kis lány kához, Liévit grófné csak a bátrakat, tüzeseket

és akaratjának terhet minden megfontolás nélkül elviselni képes férfiakat szerethette. Livade rá nézve csak mulatság, játékeszköz volt.

Miután a kis fiút megsemmelgettem és meg méregettem, a báró felé fordultam. Ezen versenytárs rám nézve félelmetes lehetett: nem mintha szép lett volna, de arca jellemkifejezéssel birt; horogalakú nagy orra és félkopaszága egy lo koppasztott keselyűnek kinézését kölcsönözé neki. Szemeiben nem hiányzott a merészség; és az ug rándozó modorról, melylyel székről felemelke dett meg lehetett volna esküdni, hogy futva akar elindulni a világ meghódítására; de sohasem hó dírt megmást, mint La Tour báró, és ez nem sok volt. A hang, ez teszi az embert: ezen széle sen kivágtott nagy szájból ki egy mézédés, furu lyaszerű gyenge hang ömlött ki. E keselyűben egy kanárimadár lakott.

Hát ra volt meg Meergraf orvos. Pavian rut sága minden gyantól megszabadítá őt; e ravasz egyéniség számba sem vehető. Éles szemei voltak a diagnosztikára, és tekintete oly embert árult el, ki csak az élettudományban hisz. Liévit grófné val barátságos viszonyban élt; irányában a bi zalmas barát sangene-ével viselteték, de azért az illő tiszteletalól fel nem mentetik. Látszott, hogy Meergraf orvos, mint Fauchonneau is már mondá, a roskadozó hajlék titkainak birtokában volt.

E háromságot lengyel szememmel megszi tálván, megnyugtató érzém magamat; arcomon az öröm kifejezése volt észrevehető. Meggondo latlanságomért bűnhődtem: mert Liévit grófné irányomban modortól azonnal megváltoztatót. Eddig irányomban kellemős és figyelmes volt, azt hi tettem, hogy érdekelt viseltetik személyem iránt. Ezen percztől fogva szívemet metsző hidegséget tanúsított, és számára már nem léteztem; úgy látszott, mintha vizsgálta, anélkül, hogy rám nézne; egy főreg voltam, melynek parányisága szemébe sem ötlött.

Most a kioskot elhagyók, és a boglárfá-ültet vény felé sétáltunk. La Tour báró czukros bó kokkal és cicisbeoi izetlenségekkel halmozá el.

— Bah! — mondá neki a grófné, nem hiszek ünnepléses biztosításainak. Ha azokat valamikor

komolyan venném, ön rajta kapatnék. Csak egy feláldozásra kész barátom van.

A kis Livade a grófnéra emelé szemeit, de az nem méltatta őt tekintetére. — Az említett barát, folytatta a grófné, szegény Pardenairem.

— Mily irtózatos tréfa! kiáltá a báró. Őn, asszonyom, sajnálatraméltó kitartással viselté tik e buta bolond iránt. Piszkos, mint egy har kály.

— Nem szabad senkit megvetni, mondá ok tatólag az orvos. Mindenki használhat.

— Ej! kétségkívül, viszonzá a grófné. Mi dőn multkor Mirza elveszett, Pardenaire volt; az, ki ismét visszabozá. Hat mérföldet tett annak fel keresésére.

Livade lecsüggeszté fejét; hisz ő hiában fá radozott Mirza felkeresésénél.

— Azt is állítják, folytató La Tour báró, hogy ön mezőcsüsznek használja őt, hogy kasté lya körül őrszemléket tesz.

— Ah! válaszoló a grófné, erre egy eszméje vezet: Azt állítja, hogy éjjli kőborok jönné nek ide, Hagyjá meg e kedvét; mióta őrszemlére jár, ugyem látott semmit.

— A kérdés az, tevé hozzá az orvos, meg tudni, vajjon nem azért lát e éjjli kőborokat, mi vel azokat elűzé, vagy pedig azért, mivel nin csenek.

— Tudhatni-e, felelé a grófné, vajjon a be tegség vagy az orvos ölte-e meg a beteget?

— Asszonyom, kiáltá a báró, mi az hat mértföldet tenni, Mirza felkeresésére? Nagyszerű esemény! Mikor fogja ön az én készségemet pró bára tenni. Őn s jnálótraméltó módon igazságos. Őnök neve Zsófia; szép nő! Görög nyelven annyit jelent, mint: bölcsesség; és ön nem bir azon kellemes ábrándokkal, melyek a szép nők höz oly jól illenek. Kérjen tőlem valami lehetet lent; és én azon lehetlente el fogom követni, csak hogy tetszését megnyerjem. Ah! ön még nem ismer engem!

(Folytatás következik.)



Az pedig, hogy rendezett tanácsú város város királyi várossá alakuljon át, a belügyminiszter indokolt előterjesztésére a törvényhozás külön törvényben engedje meg.

109. §. Az átalakulás csak az illető pusztai birtokok, illetőleg a községi képviselő-testület vagy a községi lakosok kezdeményezése folytán és csak azon esetben engedhető meg

a) ha azt, a pusztai birtokok többsége, illetőleg a községi lakosok azon része kívánja, mely együtt az összes községi egyenes államadónak legalább felét fizeti.

b) ha a pusztai, illetőleg községi az átalakulás folytán reá nehezedő kötelezettség pontos teljesítésére elégséges szellemi és anyagi erővel rendelkezik.

110. §. Ha a benyújtott kérvény adatai az átalakulás megengedésére elegendő támpontot nem nyújtanak, a kormány a törvényhatóság útján esetről esetre kiküldött vizsgáló-bizottság által szerez magának biztos tudomást a lakosság akaratáról, s a község szellemi és anyagi ereje felől.

111. §. Összeépült községek egyesítését, egyik vagy másik község képviselőiténél indokolt s a törvényhatóság által támogatott folyamodására az illető község meghallgatása s az egyesület feltételeinek megállapítása mellett a belügyminiszter határozza el.

Ha az egyesülést mind a két község lakosságának azon része kívánja, mely a községi egyenes államadónak legalább felét fizeti, az egyesülést megtagadni nem lehet.

112. §. Addig, míg a községek a 108, 109, 110. §§. értelmében átalakulnak, a jelenleg első folyamodású bírósági hatósággal felruházott kiváltságos mezővárosok: rendezett tanácsú városoknak,

a külön községjegyzőt tartó, de rendezett tanácsú nem bíró mezővárosok és faluk nagy községeknek, a közös községjegyzőt tartó falu pedig helységeknek tekintetnek s e minőségben gyakorolják a törvény által biztosított jogokat s teljesítik a törvény által megszabott kötelezettségeket.

113. §. Ott, hol jelenleg képviselő-testületek nincsenek, azon jogokat s kötelezettségeket, melyeket jelen törvény 26. 27. 31. 41. és 43-ik §-ai a képviselő-testületek ruház, a törvény életbeléptetésénél, a képviselő-testület helyett, kivételesen az előjáróság gyakorolja és teljesíti a szolgabíró vezetés alatt.

Az igazoló-választmány (43. §.) tagjai pedig az egy esetben a község választóképes lakosai közül választhatók és jelölhetők ki.

114. §. Azon községjegyzők, a kik jelen törvény kihirdetésétől 3 év alatt az eddig gyakorolt módon hivatalaiktól el nem mondattatnak, a jegyzői szolgálatot időközben leteszik, a 60. §. kedvezményében részesülnek s csak tiszti kereset után vesznek el hivatalaikat.

## Emlékirat a „Csanádmegyei vasut” ügyében.

(Folytatás.)

III. Mi a kadályozta eddig a csanádmegyei vasut építését, s hogyan lehetne ez akadályokat elhárítani?

Azok, mik ez emlékirat során felemlítették, a tervbe vett csanádmegyei vasut előnyösége felől, nem új dolgok, ismeretesek azok az ország üzleti köreiben, s élénk az érdeklődés, mely e vasútvonal felől a közlekedési miniszterium vasutengedélyezési osztályánál tapasztaltatik.

A megyén keresztül vezetett vasut tárgyában a magas miniszterium 1868. május 10-én Goldberger Henriknek, 1868. június 15-én Visontai Kovács László és társainak lívontat vasutakra, 1868. június 27-én Klein testvérek és Goldberger Henriknek, 1868. augusztus 26-án Springer Miksa és társainak, 1869. augusztus 12-én Nast Vilmos és Kesmer A. mérnököknek, 1869. július 26-án a bécsi banknak, 1869. július 23-án gróf Wimpfen Henriknek, ugyanakkor Vajna Miklós és társainak, végül f. 1870. márcz. 30-án gróf Chotek Ottó és társainak mozdonyvasutakra adott előmunkálati engedélyt.

Az tehát bizonyos, hogy az üzletvilág előtt e pálya fontossága nem ismeretlen, de hogy mégis eme sok előmunkálatnak maig is látható eredménye nincsen, s hogy említett engedményesek a helyi érdekekre oly drága időt tétlenül vesztegetik el, — a megyére feleltébb káros, s a nélkül, hogy e halogatás indokait feszegetni akarnánk, ki kell jelentenünk, hogy a vasut ügye haszon pangásnak többé nem maradhat; itt tenni kell, tenni kell magunknak, kikre a legtöbb előny származik a vasut létrejöttéből.

Miért ne nyerne kétszeres előnyt a megye népessége a vasut által, ha az ut erre nyitva van, miért bocsátaná ki a vasut jóvedelmét kezei közül, s miért hagyja az által mást gazdagodni, ha maga is vagyonszódhatik?

Magunk iránti köteleesség parancsolja, hogy a kétszeres nyereség eme kínáló alkalmát megragadjuk, s önmagunk létesítsük azt, mit mások talán a nyeresémet keveselve, ez ideig vonakodnak.

Ama 91 nagy és 8807 kis földbirtokos, azon több száz tehető kereskedő, — kik a tervbe vett vasut forgalmi területén laknak, hivatva vannak e vasutnak életet adni, hivatva vannak e vasut létrejöttét társulat útján elősegíteni, s hivatva vannak a vidék jövőjét emelni.

Szakértői számítás szerint az egész vonal a mely vágányu vaspálya kiépítése két millió hetszáz ötven ezer forintba kerülne a marosi vasúti hiddal és kisajátításokkal együtt. Ez összegre van tehát szükség.

(Vége következik.)

## Távirati jelentések.

Flórencz, május 5. Nyomába jöttek, hogy a párisi összeesküvés a Mazzinista-párt üzletmeivel összeköttetésben állanak, Nigra a bizonyítékokat Párisba hozta.

Páris, május 5. A tábornokok és a párisi sereg főnöke a tábornokkal megállapították azon rendszabályokat, melyek által a plebiscitum napján a rendet fel lehetne tartani.

Gróf Stackelberg ismét sulyosan megbetegedett.

Páris, május 5. Néhány lap a főügyész által az összeesküvésről adott jelentést pártosnak állítja, és a törvény megsértésének tekintik — A lapok többsége mondja: A kormány az okmányok közhírré hazatala által győtesen felelt azon gunyokra, melyek az összeesküvést a rendőrségnek tulajdonítják. — Az „Opinion Nationale” mondja: A hercegnék Florisdorfbán való találkozásánál a tárgy Chambord grófnak a párisi grófnak javára való lemondás.

Páris, május 6. Bizonyos Ferrail nevezetű, ki az összeesküvésnél nagyon compromittálva van, tegnap elfogatott. — Algirből érkezett sürgöny jelenti, hogy Wimpfen tábornoknak sikerült két szerencsés ütközet után az ellenséges Tribussal egyezményt kötni.

Athen, május 5. Sir Elliot Konstantinápolyba vezető fontos utjában ide érkezett.

Páris, máj. 5. Czartoryski hg a „Societe historique” közgyűlésén előadást tartott, melyben a lengyelek programját fejti: Ausztria, mely Poroszországgal és az oroszok által fenyegettetik, Európa szabadsága és egyensúlyának fenntartása tekintetéből nélkülözhetlen, Lengyelország utolsó asyuma, ennél fogva minden erővel támogatni kell. Lengyelországnak törekvése conföderált monarchia a Baltitengerig a Feketetengerig.

Flórencz, május 6. Vivian kapitány rendkívüli angol consul az angol követség számára utasításokkal utazott ma e városban át.

Bukarest, május 6. A fejedelem decretuma a kamarákat e hó 13-án hívja össze. A fejedelem a politikai és sajtóvétségekre amnestiát adott. Hivatalos hírek szerint Tekutsosban a legnagyobb nyugalom uralkodik, és a legszigorúbb vizsgálat rendeltetett el.

Fiume, május 6. A fiumei kereskedelmi kamra, tegnap tartott teljes ülésében, egyhangulag az Eszék-Diakóvár-Brodrol Sziszekig Pozsega és Pakrac felé szárnyvonalakkal vezetendő vasut mellett nyilatkozott, és elhatározá erre vonatkozólag kérvényt intézni az országgyűléshez.

Páris, május 5. A „Gazette de France” Napoléon műveiből közöl egyes helyeket, melyek a plebiscitumot elvesztendőnek mondják.

## Legújabb.

Bécs, május 7. A hivatalos ujság Holzgethan államtanácsosnak miniszterre és a pénzügyminiszterium vezetőjévé, — b. Petrino és Wildmann bir. tanácsi képviselőknél, előbbinek a honvédelmi, utóbbinak a földmívelési miniszterium vezetőjévé, — végül Czediknek az oktatásügyi miniszterium osztályfőnökévé kineveztetését közli.

Bécs, május 6. Hitelt érdemlő oldalról biztosan állítják, hogy Antonelli bibornoknak válaszejegyzéke az itteni nuntius által itt a közelebbi napokban olvastatott fel, és Beust gróf kívánságára annak másolata is átadatott.

Antonelli bibornoknak ezen jegyzéke válaszul szolgál a f. évi február 10-ki első ausztriai jegyzékre, mely a zsinat ügyében, az idegen kabinetek által tett egyéb lépésektől függetlenül, azon időben küldetett Rómába, midőn a „canones de Ecclesia”-nak kelle vitatás alá kerülnie.

Antonellinek eme jegyzéke szigorúan ragaszkodik a római állásponthoz, és a szerkezetnek bizonyos izgatott hangulata által válik ki, mely valószínűleg a következők felismerésében találja indokát — minthogy a febr. 10-ki ausztriai jegyzék volt az, mely a többi hatalmak által később tett diplomatiai lépéseket maga után vonta.

Páris, május 6. Egy magán-gyűlekeztben Thiersnek egyhangulag bizalmatlanságot szavaztak azon okból, mivel oda nyilatkozott, hogy a plebiscitummal szemben tartózkodó magatartást fog követni. A „Figaro” szerint Flourens elhagyja Angolországot.

Bukarest, május 6. Hir szerint az e hó 13-ra összehívott kamarák rövid időn fel is fognak oszlattatni.

## Ujdonságok.

\* Pestről írják: Az első folyamodású kir. bíróságok székhelyeinek meghatározása f. hó 4-én lett végképen megállapítva egy országos képviselői és igazságügyminiszteriumi tisztviselőkből alakított bizottság által. Ez utóbbi megállapodás szerint fog a törvényhozó testület elé terjesztetnek.

\* József fng egészségi állapotáról megnyugtató hírek érkeztek Alosuthról, néhány nap múlva teljes kigyógyulása remélhető.

\* A pesti királyi táblánál újonnan szervezett kezelői állomásokra legközelebb pályázat fog hirdettetni négy heti határidővel. A pályázati kérvényeket közvetlen az igazságügyminiszteriumhoz lesznek benyújtandók.

p. A városi közgyűlés tegnap befejeztetett. — Pongrácz Sándor kerületi honvédpáncsok városunkban érkezvén, tegnap a Lukács-laktanyában elhelyezett honvédség felett szemlélt tartott.

\* Figyelmeztetjük olvasóinkat a helybeli Széchenyi-múmalom mai lapunkban megjelenő hirdetésére. — A múmalom belső berendezésében legújabb időben nagymérvű javítások történtek, hogy a rövid idő alatt nagy haladást tett múmalomti par minden követelményei betölthessenek, miáltal a vállalat jó hírre, melylyel már ezeltől is birt, és melyet gyártmányainak kitűnősége és pontos eljárása által teljesen kiérdemelt, továbbra is fen fog tartatni.

\* Tegnapielőtt jegyeztetett el Wallfisch

Róza a kisasszony, Wallfisch Pál ur finom műveltségű leánya Weidenfeld Lajos urral. Tartós boldogságot kívánunk az ifjú párnak.

\* A hurezkodási idény most folyván le az ő emérdek elbeszélhetlen kellemével, alkalma nem mulasztathatjuk el fölemlíteni, hogy városunkban még e tekintetben sincs (legalább tudomásunk szerint) hatóságilag semmi határozott rendszer megállapítva, mint más rendezetebb városokban. Más nagy városokban pl. 3-6 nap van megállapítva a ki- és behurezkodásra, s e megállapított időköz első felének leteltével mindenki tartozik szállásának vagy kereskedésének felét az új lakó előtt kiírítani, hogy az a határidő lejártáig legalább némileg berendezhesse vagy tisztíthassa magának új lakását, vagy üzlet helyiségét. Így aztán lehet mind rend a rendezettségben. Nálunk azonban mindebből semmi sincs, itt akkor és úgy hurezkodik mindenki egymás nyakára, a mint szorongatják. S hogy ez mennyivel szaporítja még a hurezkodásnak úgy is számos kellemetlenségeit, könnyű elképzelni annak is, a kit jó sorsa az efféle bajokban nem részesít. S mitáné bajban a város lakosságának tulnyomó része szenved, reméljük, hogy a törvényhatóság — többet fog a város és népének jólétével törődni — egy helyes szabályrendelet által gondoskodni fog e baj orvoslásáról is.

\* Miletics Szvetozár nyilatkozatot tesz közbe máj. 5-én a sokat emlegetett Miletics-érmeke vonatkozólag. Előrebocsátván csodálkozását fölött, a mit Horvát miniszter apr. 27-én a nemzeti ügyek izgalmaról és Zsedényi képviselő ugyanakkor amaz érmekekről mondott, így folytatja: Nem áll, hogy az érmeke a muszka sas volna, mert az a montenegrói vagyis a szerb sas; az elősorolt 10 tartomány sem mint a muszka olalom alatt álló van említve. A tartományok úgy helyezvél el, — még pedig nem a sasazárnyában, hanem közben, — mint szokásban van más érmekeken is. „Az érmeke készítéséről, forgalomba bocsátásáról, különösen pedig tervezéséről” folytatja Miletics, — legkisebb tudomásom sem volt, míg csak azok már forgalomban nem voltak, s nem is találom kedvemmel ily gyerekjátékokban. „Ezt csak az igazság kedvéért mondom, nem mintha valaki a jobboldal harsány éljéne közt odadobott „felségért szótól megijedne.” Végül jó tanácsul azt mondom ellenséges collegáimnak: ne fessétek az ördögöt a falra, mert az által találatok előidézi.” (Mily jól illik Mileticsnek ez az ártatlan arczi!)

\* Tulbuzgó drabantok. A budai drabantok, kik a köteleesség pontos teljesítését gyakran végtelenségig viszik, csütörtökön is egy kőbor lényt fogtak el Budavár terén. A sötét lény a budai setétségben többszöri kérdésre sem adván kielégítő választ, a két buzgó drabant kényszerülve érzé magát, hogy a „kőborlót” foglyul ejtse. A budai városánál nagy szemeket meresztettek ugyan a két drabandra, midőn éjnek idején egy számmal (a szó legteljesebb értelmében) állítottak be az őrszobába. A gazdáltna szamarat most ott tartják a városházánál, míg gazdája nem akad, ki az ellátási költségeket megtéríti.

\* Különös halál-ok. Egy Pest városi postamester tizenkét éves fia közelébb halt meg oly betegséggel, melyről a pesti orvosok sem tudnak teljes felvilágosítást adni. A tizenkét éves gyermek közelébb, rajzolás közben leejtő körzőjét, mely lábára esett s kis sebet ejtett. A seb a rögtön igénybe vett orvosi segély daczára nagyobbodott, a láb idomtalanul megdagadt s a fiatal nővendék harmadnap reggelre halott volt.

\* Kutya-adó históriák. Egy budai hivatalnok övegye elküldte szolgálóját, hogy vegyen a kis őle nyakára egy 4 forintos „billogot.” (Igy nevezik ama lánczos acél jelt, mely megvédi az ebeket a peczér drótjától.) A jeles tehetségű szolgáló úgy érte, hogy vegyen a kutya nyakára egy 4 frtos „biloget”, és vett is egy 4 forintos bélyeget, (milyeneket a nyugtakra, szerződésekre használnak) és az őlebecse nyakára ragasztá. Ezzel, (mint Megyeri a tintás üveggel) vigan ugrándozgatott haza felé. De kedvét hamar követte a gyász. Az emberek röhögtek jobbra-balra, s az őlebecse és vele a derék szolgáló hölgy (ki bizonyosan mintaképe lehetett volna Van Ostád nimphának) bámolat és közöfgyelem tárgyai lettek. A szolgálónak föltűnt a dolog, s tudakozódni kezdett, mire megtudván szörnyű tévedését, keservesen sirni kezdett, mondván: „ő nem megy haza.” A nevetők látván a könyeket, részvételt kezdtek viseltetni az ártatlanság iránt, s akadt egy jószívű, ki elfogatván a gyanutlan ebet, annak nyakáról, amint lehetett, leszedgette a négy forintos bélyeg romjait, az magához vevén, kicserélte 4 frttal, s e pénzben hozott a hivatalszolgálóval egy igazi „billogot” s rácsatolta az ebecse nyakára. Így lett vége a dolognak, melyből más esetben ki tudja, mily retentő házi tragédia fejlődhetett volna ki.

\* Szatmárról a következő megható eseményről értesül a „Debreczen”: Itt e megye egyik falujában találtá K. K. ref. tiszteletes urat 1848-ban a jogvédelmi harc. Még akkor teljes erejében élő, mondhatni, fiatal ember volt. A csatazaj hívó szótára ő sem maradt tétlenül, és jutalma lón honszerelmeért mar is a — száműzetés. Elment bucsuzatlanul. — Itthon hagyta nejét, és egyetlen kedves gyermekét, ki még a bölcsőben ringott. A gyermek nem látta soha édes apját, hirt sem hallott felőle, az övegye anya is elhunyt, fia egyedül maradt a világban. Év év után repült, a fiu nőtt, csak mástól halotta, hogy neki szülei is voltak. Tanulói pályára lépett az ifju, s tanult szorgalmasan a maga kenyerén. És talán — jó sága jutalmául — az isteni gondviselés egy szép ajándékkal lepte meg a feltámadás ünnepére. — Apjától kapott levelet, Szatmárról. Az ifju (debreczeni diák) hazafelé jött ünnepi követségbe, az apa elébe ment. Szembe találkoztak. Egyik sem ismerte a másikat, és egy rokon mutató be őket egymásnak. Elállt mindkettő szava; az apa csak huzamos idő után jött szóhoz s ezt mondá: „Amerikából jövék fiam!” — Azon örömkönyek, melyek az őz apa és fiu szemeiből arcaikra gördültek, nyilván bizonyítják, hogy a lúsvét ünnepé senkinek sem hozott több örömet, mint nekik.

\* A regényírás kezd keresett divattá válni. Most Jefferson Davis, a délamerikai híres elnök írt egy regényt a délamerikai harc egy epizódjáról. A regény még ősszel fog megjelenni.

Színház. Vasárnap, május 8. Bérlet szünet 59-ik számban MANDÓKY BELA utolsó föléptéül adatik; „Haramiák, vagy Moor Károly, Látványos dráma 6 felv., írta: Schiller.

## Sorozata

az aradmegyei bünyenyítő törvényszéken 1870. évi május hó 10-én nyilvánosan előadandó bünyepereknek.

Hajduk Sándor elleni tolvajlás.  
Kovács István „ „ „  
Rajka Stefan és társai elleni tolvajlás.  
Lázár Matyi-elleni sulyos testi sértés.  
Muntyán Tódor elleni tolvajlás.  
Bondor Simeon elleni kihágás  
Klein Jakab „ „ „  
Pakurár Nikolae „ „ „  
Május 9-én 1870.  
Papp Sándor és társai elleni tolvajlás.  
Szabó István és társa „ „ „  
Horle Juon elleni sulyos testi sértés.  
Motz Mark és társa elleni tolvajlás.  
Krizsán Pável elleni bünygy.

Arad szab. kir. város polgári törvényszékén folyó évi május 10-ik napján s szükség esetében következő napokon, délelőtti fél 10 órakor a törvényszéki teremben következő ügyek fognak nyilvánosan előadatni u. m.

Rükker János budai lakosnak — Tóth István aradi lakos elleni 180 frt s járuléka iránti rendes pere.

Varga Verona aradi lakosnak — Ambrózy István aradi lakos elleni felfedező eskü letétele iránti rendes pere.

Mosolygó Katona Erzsébetnek mácsai lakosnak — Szele Dániel aradi lakos elleni 1680 frt s járuléka iránti rendes pere.

Kaufmann Lipót aradi lakosnak — Peltz János aradi lakos elleni 150 frt s járulékok iránti rendes pere.

Darvis Mahomed Józsefnek — Oláh István aradi lakos elleni 71 frt 90 kr. s járuléka iránti rendes pere.

Roth Ignác aradi lakosnak — Knöpfier Bernát károlyfehérvári lakos elleni 500 frt kétszerege iránti rendes pere.

Előadó Ottrubay Károly, trvszéki közbíró.  
Szekulics János, helyettes főbíró, mint trvszéki előadó.

Temesvárt, május 7. a következő számok huzattak ki:  
43 13 56 41 54.

## Meghívás.

Az „Aradvideki tanítógyűlet” f. hó 10-én tartja alakuló gyűlését s 11-ikén folytatolagosan a tanügy körüli értekezletét — a megyeház termében, — mely napokra tisztelettel meghívja Arad város érdemes polgárait és hölgyeit, kika nevelésügy iránt érdekelteknek érzik magukat.  
Simay István, id. elnök. Grünwald Lipót, id. alelnök. Szűcs József, id. jegyző.

## Meghaltak Aradon.

Ápril 29-től máj. 7-ig:

Belváros: Bártl Ödön, 8 napos, czipész fia, trismus. — Bayer Etelka, 2 hón., cseléd leánya, aszkór. — Prenoszil Károly, 36 év., ispán, sorvadás. — Rosa Antal, 6 hó, beteg-ápoló fia, vörös-himlő — Högye Krisztina, 4 év., vasuti őrléánya, égetés. — Gisfeld Karolina, 35 év., czipész, tüdővész. — Spirál Ignác, 3 év., napz. fia, gyöngülés. — Makai Mária, 3 év., hordár leánya, tüdőlob. — Rácz Henriette, 53 év., magánzórnő, rák. — Blaha Adolf 23 év., molnár, öngyilkosság.

Pernyá: Pájer Márton, 28 év., kőműves, öngyilkosság. — Sás Pál, 1 év., napz. fia, agylob. — Delecsán Flóra, 9 hón., napz. leánya, görcsök. — Németi Gyula, 14 nap., napz. fia, gyöngülés. — Dámián Juon, 4 év., napz. fia, tüdőlob. — Lenhard Giza, 1 év., fölügyelő leánya, vörös-himlő. — Stoján György, 10 éves, földész fia, hagymáz. — Iszák Jesta, 80 éves, napszámos, aggkór. — Balázs Péter, 3 nap., napszámos fia, gyöngülés. — Krupka Anna, 42 év., napszámosnő, sorvadás.

Sarkad: Csárda Julia, 1 év., napz. leánya, vörshimlő. — Braun Mihály, 3 éves, szabó fia, forró-láz. — Gyomicek Paulin, 2 év., asztalos leánya, tüdőlob. — Máncis Katalin, 80 éves, kovácsné, aggkór.

## Közzgazdászati.

### Üzlet tudósítás.

(K.) Arad, május 6. 1870. A mai hetivására behajtatott:

Ökör: 37 darab, melyek legtöbbszörre mészárosok által vétettek meg 115—160 forintért darabonként.

Tehén: 45 drb., melyek 80—115 frt dbkint keltek el.

Borju: 64 drb., melyek 10—25 forintjával vétettek meg dbonként.

Juh: 529 drb., melyek nagyobb része 6—9 frtjával vétettek meg dbkint.

Ló: 58 drb., 20—180 frtjával kelt el darabonként.

Sertés: 173 drb., legtöbbszörre hentesek által vétettek meg 26—28 forintért mászánkint.

(Buchsbaum és Redl.) Arad, május. 7. A gabnaüzlet a mult hét folyama alatt nem szenvedett változást. Mig nagyobb piacokon az árak hanyatlottak, nálunk minden gabnanem ára ugyanaz, ami volt a mult héten. A vevési kedv gyenge volt, és csakis a szállítmányok csekélyisége folytán maradtak az árak amint voltak.

Igy a mai árak következők:  
Buza 85—88 fontos 4 frt. 60 kr., 5 frt 20 kr. — Rozs 78—80 fontos 3 frt 15—20 kr. — Árpa 68—70 fontos 2 frt 60—65 kr. — Kukoricza 2 frt 75—80 kr. — Paszuly 3 frt 70—75 kr. — Szesz változatlan.



## Nyílt-tér.\*)

Az „Apis“ állatbiztosító-bank t. cz. igazgatósága, illetőleg annak aradi vezérigazgatója Schwarz Zsigmond urnak ezennel nyilvános elismerésemel nyilatkozik azon eljárás és pontos fizetés teljesítéséről, melyet a szeszgyáramban előfordult nagyobb káresetnél tanúsított, miért is az „Apis“ állatbiztosító-társulatot, elismerésem nyilatkozata mellett, ezennel a legjobban ajánlom.

Arad, 1870. márczius 19.

Mittelmann F. D.

Mielőtt Pridafka Ferencz vingai városkapitány által f. évi ápril 24-ki aradi „Álfold“-be másnak tollából eredt cikkjére válaszolnék: meg kell jegyezmem, hogy ő az általam közölt cikket megemelte; mert én abban nem állítottam sem azt, hogy a városbíró, sem pedig azt, hogy a városkapitány tolvajok; hanem a tisztelt olvasó közönséget csak a f. évi ápril 14-én tartott közgyűlésben történt eseménnyel megismerttettem, és hogy mindkettő közül egyik sem tette meg a törvényes lépést a szeszgyári megfizetésére nézve, és mivel ez magam történt volna, azon kérdést tettem fel: ha vajon olyan tisztviselő, ki oly szent magán elvű, továbbá hivatalban meghagyatathatik-e vagy sem? — most a kérdéshez:

Azt hozza elő a városkapitány, hogy az 1868. évi november 17-iki 265. számú cikkre nem is feleltem. Igaz, de ennek oka az, hogy hírlapi polemikában, melynek cikkje aláírással ellátva nincsen, érezkedni érdemesnek nem tartom, gyanítván, hogy ez a cikk a vingai csőcselékkel való.

A mi azon állítást illeti, hogy saját pereim elintézésére egy külön bíróságra lenne szükség, csak azt mondom, álljon elő a városkapitány egy hivatalos kimutatással, hadd győződjön meg a tisztelt közönség, mily sok pereket folyamatosítottam én már Vinga városánál. Hogy ha a városkapitány azt tette volna hozzá, miszerint a mezőrendőri kihágások tekintetében a legtöbb panaszokat én teszem, azt kétségbe nem vontam volna, de annak oka, hogy oly sok mezőrendőri kihágások történnek, ismét csak a városkapitány, mert ott, hol a városkapitány hivatali irodáját csapszékké alakítja és a parasztokkal iszik és dohányoz, ott a törvény és felsőbbség iránti minden tisztelet megszűnik. A boldogult főispán Murányi Ignác ur kénytelen volt egy oly illetlen magaviseletet egykori itteni hivatalos eljárása alkalmával betiltani, mit ha a városkapitány kívánná, tanukkal is bebizonyítani kész vagyok.

A városkapitány tagadja az ápril 14-ki köz-

\*) Az e rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

### Az aradi termény-csarnok jegyzéke.

1870. május 7-ről.

| Gabona árak    | Minőségi súly font | Vámmázsa szerint |
|----------------|--------------------|------------------|
| buza tiszai    | szilárd            | 83               |
| "              | "                  | 84               |
| "              | "                  | 85               |
| "              | "                  | 86               |
| buza bánati    | "                  | 87               |
| "              | "                  | 88               |
| "              | "                  | 85               |
| "              | "                  | 86               |
| buza kétszeres | "                  | "                |
| ross           | 80                 | 5. 5.05          |
| árpa malátának | "                  | "                |
| " takarmány    | 70                 | 3.25 30          |
| kukoritza ó    | mérője             | "                |
| " új           | "                  | "                |
| paszuly        | bágyadt            | 2.75 80          |
| kása           | "                  | 2.75 80          |
| zab            | "                  | "                |
| repce          | "                  | "                |

### Az Aradi Lloyd-társulatnál bejegyzett értékpapír árak.

Május 7-ről.

| Kibocsátási érték | Teljesített befizetés | Utolsó jövedelem. | Érték papirok                   | Pénzürték | Áruérték |
|-------------------|-----------------------|-------------------|---------------------------------|-----------|----------|
| érték             | beizetés              | jövedelem.        |                                 | frt       | kr.      |
| 50 frt            | 50 ft                 | 63                | Aradi takarékpénztár            | —         | —        |
| 100 „             | 40 ft                 | —                 | Uj-aradi takarékpénztár         | —         | —        |
| 200 „             | 140 ft                | —                 | Aradi kereskedelmi és iparbank  | —         | —        |
| 500 „             | 500 ft                | 60                | Aradi közgazdasági és fűrészgép | —         | —        |
| 250 „             | 250 ft                | —                 | részvény társaság.              | —         | —        |
| 200 „             | 140 ft                | —                 | Második kibocsátás              | —         | —        |
| 200 „             | 200 ft                | —                 | Aradi Széchenyi múzeum.         | —         | —        |
| 200 „             | 70 ft                 | —                 | Aradi Panonia keményítőgyár.    | —         | —        |
| 100 „             | 70 ft                 | —                 | Első aradi gőzkeményítő gyár.   | —         | —        |
| 200 „             | 200 ft                | —                 | Közúti vaspálya és téglagyár.   | —         | —        |
|                   |                       |                   | Aradi légszuszítási társulat    | —         | —        |

### A pesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései május 6-án.

| Gabonák.                 | Új         | Használt  | Vámmázsa-kint | Vámmázsa-kint | Befizetés |
|--------------------------|------------|-----------|---------------|---------------|-----------|
| Új                       | Használt   | Új        | Használt      | Új            | Használt  |
| Buza bánati.             | uj         | 83        | 84.5-5.0      | 84.5-5.0      | 84.5-5.0  |
| "                        | "          | 85        | 5.30-5.40     | 86.5-5.65     | 86.5-5.65 |
| "                        | "          | 87        | 5.70-5.80     | 88.5-5.95     | 88.5-5.95 |
| " tiszamelléki           | "          | 88        | 4.95-5.10     | 84.5-5.30     | 84.5-5.30 |
| "                        | "          | 85        | 5.40-5.60     | 86.5-5.70     | 86.5-5.70 |
| "                        | "          | 87        | 5.75-5.85     | 88.5-5.95     | 88.5-5.95 |
| " bánati                 | "          | 83        | 4.85-5.0      | 84.5-5.20     | 84.5-5.20 |
| "                        | "          | 85        | 5.30-5.40     | 86.5-5.65     | 86.5-5.65 |
| Ross: . . . 80 font után | szilárd    | 3.45-3.50 |               |               |           |
| Árpa, malátán. 72        | "          | 2.50-2.80 |               |               |           |
| " abrakul 72             | "          | 2.35-2.45 |               |               |           |
| Zab . . . 50             | "          | 2.65-2.70 |               |               |           |
| Kukoritza bánati         | mérője     | 3.25-3.30 |               |               |           |
| másnémi                  | "          | 3.15-3.20 |               |               |           |
| Bab . . . 50             | újl. nélk. | —         |               |               |           |
| Köles . . . 80           | mérője     | —         |               |               |           |
| Repce fekete 75          | után       | —         |               |               |           |
| " bánati 75              | "          | —         |               |               |           |

| Értékpapírok.                       | Adva   | Tartva |
|-------------------------------------|--------|--------|
| Állampapírok.                       | Adva   | Tartva |
| Magyar vasúti kölcsön 120 ft        | 108.—  | 108.50 |
| Biztosítások.                       |        |        |
| 315 Első magy. biztosító társaság   | 630.—  | 635.—  |
| 150 Haza, életbiztosító bank        | 136.—  | 138.—  |
| 210 Pannónia v. bizt.               | 228.—  | 230.—  |
| 300 Pesti biztosító intézet         | 200.—  | 205.—  |
| 300 Unió viszontbiztosító bank      | 245.—  | 248.—  |
| 80 Nemzeti biztosító-bank           | —      | —      |
| Vasutak.                            |        |        |
| 200 Pesti közút                     | 355.—  | 356.—  |
| 200 Pesti közút III. kib.           | 355.—  | 356.—  |
| 200 Budai közút                     | 214.—  | 216.—  |
| 200 Alföldi                         | 171.—  | 173.—  |
| 200 Észak-keleti                    | 163.—  | 163.50 |
| 80 Magy. keleti                     | 94.—   | 94.50  |
| Bank és takarékpénztári részvények. |        |        |
| L. 80 Angol magyar bank             | 97.—   | 98.—   |
| 80 Magyar Általános hitelbank       | 84.50  | 85.—   |
| 60 Francia magyar bank              | 53.—   | 54.—   |
| 20 Pesti népbank                    | 38.—   | 39.—   |
| 500 Pesti kereskedelmi bank         | 668.—  | 670.—  |
| 200 Pesti iparbank                  | 425.—  | 430.—  |
| 60 Pesti takarékpénztár             | 3750.— | —      |
| 100 Pesti-budai takarékpénztár      | 138.50 | 139.—  |

| Malmok.                     | Adva   | Tartva |
|-----------------------------|--------|--------|
| Árpád-gőzmalom              | 285.—  | 395.—  |
| Aradi gőzmalom              | —      | —      |
| Blumfélé                    | 235.—  | 240.—  |
| Concordia                   | 400.—  | 410.—  |
| Király                      | 345.—  | 330.—  |
| Luiza                       | 134.—  | 135.—  |
| Molnár és sütőm.            | 162.—  | 170.—  |
| Unio-malom                  | 285.—  | 290.—  |
| Victoria gőzmalom           | 186.—  | 188.—  |
| Hengermalom                 | 880.—  | 890.—  |
| I. budapesti gőzm.          | 400.—  | 410.—  |
| Budai gyártel.              | 61.—   | 62.—   |
| Pannónia                    | 630.—  | 640.—  |
| Egyéb részvények.           |        |        |
| 1. magyar serfűződe         | 674.—  | 678.—  |
| Királyserfűződe             | 142.—  | 143.50 |
| Hajózási társ.              | 136.—  | 138.—  |
| Első m. gőzhajóz. t.        | 87.—   | 89.—   |
| Keresk.-épület              | 445.—  | 455.—  |
| Budapesti lánchíd           | 682.—  | 683.—  |
| Országos gőzhajó társaság   | 58.—   | 59.—   |
| Magyar Lloyd                | 98.—   | 100.—  |
| I. magyar gépgyár           | 46.—   | 48.—   |
| Mátrai kux.                 | 7.—    | 7.50   |
| Butor kézműzet              | —      | —      |
| Rimamurányi bánya           | 5000.— | —      |
| Salgó-tarján                | 108.50 | 109.50 |
| Pest-fiumei hajóép. gy.     | 114.—  | 115.—  |
| I. szeszfinomító            | 250.—  | 260.—  |
| Ujpesti                     | 340.—  | 350.—  |
| Alagut                      | 87.—   | 88.—   |
| Záloglevélek.               |        |        |
| 5 1/2% m. földh. zál.       | 90.—   | 91.—   |
| 6% m. jövedékjegy           | —      | —      |
| 5 1/2% Magy. jelzálogb.     | —      | —      |
| Kereskedelmi bank           | 93.50  | 93.75  |
| Elsőbbségek.                |        |        |
| Lánchíd 6%.                 | 91.50  | 92.—   |
| Miskolci malom              | —      | —      |
| Losonci posztógyár          | —      | —      |
| Budapesti malom             | 140.—  | 142.—  |
| Pénznekem és 3 havi váltók. |        |        |
| Arany                       | 5.86—  | 5.87—  |
| Napoleon-dor.               | 9.89—  | 9.91—  |
| Ezüst                       | 120.75 | 121.75 |
| Porosz tallér               | 1.81%. | 1.82%. |

| Bécsi börze május 5.                           | Adott ár | Tartott ár |
|------------------------------------------------|----------|------------|
| Államadósság 100 ft után.                      |          |            |
| Jövedék máj.-nov. szlv. bankj. 5%.             | 60.65    | 60.90      |
| " " " " " " " "                                | 69.80    | 70.30      |
| 1839-ki sorsj. egész (250 pp.) 100 ft után     | 229.—    | 91.—       |
| 1854-ki sorsj. (250 ft pp.) 4%                 | 90.—     | 91.—       |
| 1860-ki sorsj. egész (500 ft o. é.) 5%         | 95.50    | 119.—      |
| 1864-ki (100 ft o. é.)                         | 118.50   | 117.60     |
| Magyar vasúti kölcs. (120 ft ezüstben)         | 108.20   | 108.40     |
| Földterhentesítési kötvények (100 ft pp. után) |          |            |
| Magyarországi                                  | 79.25    | 79.75      |
| 1867-ki záradékkal                             | 75.65    | 76.—       |
| Erdélyi                                        | 78.75    | 79.25      |
| Temes-bánsági                                  | 78.50    | 78.75      |
| Horvát- és tótországi                          | 83.75    | 84.25      |
| Részvények.                                    |          |            |
| Angol osztrákbank befiz. 100 ft ezüstb.        | 301.—    | 302.—      |
| Hitelintézet 200 ft                            | 378.—    | 382.—      |
| Alsó-ausztr. leszámlító társ. 500 ft           | 253.10   | 300.50     |
| Francia-osztr. bank befiz. 60 ft ezüstb.       | 248.80   | 249.—      |
| Nemzeti közraktár társ. Pesten.                | 852.—    | 855.—      |
| Nemzetbank                                     | 111.50   | 112.—      |
| Duna-gőzhajózási társ. 500 ft pp.              | 712.—    | 714.—      |
| Ferdinand észak-pályá 1000 ft pp.              | 584.—    | 586.—      |
| Trieszti Lloyd 500 ft pp.                      | 2227.—   | 2230.—     |
| I. Erdélyi pályá 200 ft ezüstben               | 376.—    | 377.—      |
| Államvaspálya pp. 200 ft ezüstben              | 166.—    | 167.—      |
| Déli vaspálya o. é. 20 ft ezüstben             | 384.—    | 386.—      |
| Tiszai vasút vp. befiz. 140 ft pp.             | 195.50   | 195.20     |
| Záloglevélek (160 ft után).                    | 223.50   | 226.50     |
| Osztr. földhiteli. ezüst 5%                    | 107.25   | 107.75     |
| " " " " " " " "                                | 90.25    | 90.75      |
| 33 éven visszafizetendő o. é.                  | 93.20    | 93.30      |
| nemzeti bank 5% osztr. ért.                    | 93.20    | 93.30      |
| Elsőbbségi kötvények (100 ft után).            |          |            |
| Alföld-fiumei vaspálya 20 ft ezüst 5%          | 90.90    | 91.20      |
| Duna-gőzhajózás                                | —        | —          |
| Ferdinand észak-pályá 500 ft pp.               | 90.50    | 91.—       |
| Pécs-barcsi vasút 200 ft o. é. értékben        | 92.75    | 93.—       |
| I. erdélyi pályá ezüstben 5%                   | 91.10    | 91.10      |
| Államvasút 500 frank                           | 90.90    | 91.20      |
| 1867-iki                                       | 142.25   | 142.75     |
| Magyar keleti pályá ezüstben                   | 142.—    | 88.75      |
| Magánsorsjegyek (darabonként)                  |          |            |
| Hitelintézet                                   | 158.59   | 159.—      |
| Clary                                          | 36.—     | 37.—       |
| Duna-gőzhajózási                               | 99.—     | 99.50      |
| Keglevich                                      | 17.—     | 18.—       |
| Budai                                          | 33.—     | 34.—       |
| Pálffy                                         | 30.59    | 31.50      |
| Rudolf kor. her.                               | 14.50    | 15.50      |
| Salm                                           | 40.—     | 41.—       |
| St. Genois                                     | 29.50    | 30.50      |

| KÖZLEKEDÉS.                        | Vasúti menetrend.                                       |
|------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| Aradról Károlyfővárra.             | Aradról Károlyfővárra.                                  |
| Arad indulás 6 óra 12 percz reg.   | Arad indulás 12 óra 26 p. délben 8 óra 47 p. este       |
| Győrök " 6 " 54 " "                | Csaba indulás 2 óra 6 p. d. 11 óra 23 p. éjjel.         |
| Paulis " 7 " 6 " "                 | Mező-Túr indulás 3 óra 43 p. d. u. 2 ó. 15 p. éjjel.    |
| Radna " 7 " 24 " "                 | Szolnok indulás 5 óra d. u. 4 óra 18 p. reggel.         |
| Konop " 7 " 53 " "                 | Cegléd érkezés 5 óra 48 p. d. u. 5 óra 38 p. reggel.    |
| Berzova " 8 " 15 " "               | Pest érkezés 8 óra 40 p. este.                          |
| Soborsin " 9 " 7 " "               | Bécs " 6 " 3 " reggel                                   |
| Zám " 9 " 45 " "                   | Bécs indulás 8 óra p. este                              |
| Illye " 10 " 27 " "                | Pest indulás 1 óra 24 p. d. e. 8 óra 19 p. este.        |
| Branyicska ind. 10 " 46 " "        | Szolnok indulás 10 óra 16 p. d. e. 9 óra 47 p. este.    |
| Déva " 11 " 16 " "                 | Mező-Túr indulás 11 óra 29 p. d. e. 11 óra 40 p. éjjel. |
| Piski " 11 " 42 " "                | Csaba indulás 1 óra 9 percz délben 2 óra 36 p. reggel.  |
| Szászváros " 12 " 21 " dél.        | Arad érkezés 2 óra 52 p. d. u. 5 ó. 11 p. reggel.       |
| Sibóth " 12 " 44 " "               |                                                         |
| Alvincz " 1 " 25 " "               |                                                         |
| Károlyfővár érke. 1 ó. 45 p. dél.  |                                                         |
| Károlyfővárról Aradra.             |                                                         |
| Károlyfővár ind. 4 óra 41 p. reg.  |                                                         |
| Alvincz " 5 " 15 " "               |                                                         |
| Sibóth " 5 " 41 " "                |                                                         |
| Szászváros " 6 " 7 " "             |                                                         |
| Piski " 6 " 47 " "                 |                                                         |
| Déva " 7 " 2 " "                   |                                                         |
| Branyicska " 7 " 31 " "            |                                                         |
| Illye " 7 " 53 " "                 |                                                         |
| Zám " 8 " 36 " "                   |                                                         |
| Soborsin " 9 " 12 " "              |                                                         |
| Berzova " 9 " 58 " "               |                                                         |
| Konop " 10 " 15 " "                |                                                         |
| Radna " 10 " 47 " "                |                                                         |
| Paulis " 10 " 59 " "               |                                                         |
| Győrök " 11 " 14 " "               |                                                         |
| Arad érkezés " 11 " 50 " "         |                                                         |
| Postai menetrend.                  |                                                         |
| Pestről. Érke. 5 óra 11 p. reggel  |                                                         |
| és 2 óra 52 p. este.               |                                                         |
| Temesvárról érke. 8 óra este.      |                                                         |
| Váradról " 9 " dél.                |                                                         |
| Battonyáról " 9 1/2 " "            |                                                         |
| Butyinnál " 9 1/2 " , délut.       |                                                         |
| Ind. nap. Butyinnál d. u. 6 óra.   |                                                         |
| Battonyára " 1 óra d. u.           |                                                         |
| N.-Váradra Simándon át 6 óra este. |                                                         |
| Temesvárra " 2 óra d. u.           |                                                         |